
OBSAH

DÍL I

Obsah.....	1
Poznámka k vydání rukopisu.....	x
Některé technické poznámky.....	xv
Úvod.....	1
1. <u>Stav a bibliografie hamitosemitské</u>	
<u>srovnávací jazykovědy.....</u>	9
1.0. Stav hamitosemitských studií.....	10
1.1. Hamitosemitská srovnávací jazykověda.	
Přehled výsledků.....	10
1.2. Souborná zpracování hamitosemitských jazyků	
a rekonstrukce prajazyka.....	18
1.3. Mapy hamitosemitských jazyků.....	23
1.4. Bibliografie hamitosemitské jazykovědy.....	26
1.5. Semitská srovnávací jazykověda.....	28
1. Semitská srovnávací jazykověda a její	
problémy.....	29
1. Srovnávací gramatiky a úvody.....	29
2. Encyklopedické popisy a charakteristiky.....	35
3. Katalogy a popisy jazyků světa.....	37
4. Monografie a články.....	38
5. Metodologické problémy semitistiky.....	39
6. Úkoly semitistiky.....	41
7. Bibliografie semitistiky a jednotlivých	
jazyků.....	42
1.6. Egyptština a hamitosemitská srovnávací	
jazykověda.....	45
1. Rekonstrukce egyptštiny a srovnávací	
metoda.....	45
2. Tradice egyptské srovnávací jazykovědy.....	48
1. Egyptština a hamitosemitské jazyky	
(afroasijské, eritrejské, Lisramic).....	49
2. Egyptština a africké jazyky.....	54

.3. Egyptština a asijské jazyky (nostratické, makroboreální, Nilal, Lislakh, indoevropské).....	55
.4. Srovnávací jazykověda a egyptské dějiny.	56
.5. Význam egyptštiny pro srovnávací jazykovědu.....	58
3. Bibliografie.....	59
.1. Studijní bibliografie.....	59
.2. Základní gramatické příručky a slovníky.	61
.3. Bibliografie.....	64
1.7. Kušitské jazyky a hamitosemitská srovnávací jazykověda.....	65
.1. Tradice kušitské srovnávací jazykovědy.....	65
.2. Význam kušitské jazykovědy pro srovnávací hamitosemitskou jazykovědu.....	66
.3. Vymezení kušitských jazyků.....	68
.4. Klasifikace kušitských jazyků.....	69
.5. Bibliografie.....	70
.1. Minimální studijní bibliografie.....	70
.2. Bibliografie.....	71
1.8. Omoské jazyky a hamitosemitská srovnávací jazykověda.....	72
1.9. Berberština a hamitosemitská srovnávací jazykověda.....	74
.1. Význam berberštiny pro srovnávací studium hamitosemitských jazyků.....	74
.2. Berberská komparatistika.....	75
.3. Minimální studijní bibliografie.....	78
1.10. Čadské jazyky a hamitosemitská srovnávací jazykověda.....	80
.1. Stav a úkoly čadské jazykovědy.....	80
.2. Vnější vztahy čadských jazyků.....	82
.3. Bibliografie.....	83

---

2. <u>Metody hamitosemitské srovnávací jazykovědy</u>	89
2.1. Hodnocení srovnávací metody v hamitosemitské jazykovědě.....	90
2.2. Srovnávací metody.....	93
2.3. Metody hamitosemitské srovnávací jazykovědy....	94
.1. Hledání metody.....	95
.2. Jazykověda a filologie.....	99
.3. Pojetí příbuznosti hamitosemitských jazyků.....	101
.4. Morfologie v hamitosemitské srovnávací jazykovědě.....	102
.5. Dynamický pohled na jazyk v hamitosemitských studích.....	103
.6. Dynamický model klasifikace hamitosemitských jazyků.....	106
.7. Graduální model hamitosemitských jazyků.....	107
.8. Interní rekonstrukce.....	108
.9. Sekvenční rekonstrukce.....	109
.10. Lingvistický cyklus.....	110
.11. Specifické problémy hamitosemitské jazykovědy.....	110
2.4. Areální jazykověda a hamitosemitská jazykověda.....	113
2.5. Typologie.....	116
.1. Typologie a hamitosemitská jazykověda.....	117
.2. Morfologický typ.....	121
.3. Typologie předložkových systémů.....	125
.4. Typologie historických vrstev hamitosemitských jazyků.....	125
.5. Kontensivní typologie.....	127
.6. Typologie afrických jazyků a hamitosemitské jazyky.....	128
2.6. Sociolingvistická problematika a hamitosemitské jazyky.....	129
2.7. Matematizace metod v hamitosemitské jazykovědě.....	132

2.8. Hamitosemitská jazykověda, myšlenková struktura doby a doktrinální příslušnost.....	135
.1. Vztah hamitosemitské jazykovědy k myšlenkové struktuře doby.....	135
.2. Doktrinální příslušnost v hamitosemitských studích.....	139
2.9. Dynamika jazykového systému.....	142
.1. Autorův přístup.....	142
.2. Dynamika jazykového systému.....	143
.1. Základní slovní fond a jeho dynamika (cirkulace).....	144
.2. Dynamika fonologického systému.....	151
.3. Dynamika hamitosemitského kořee.....	155
.4. Dynamika morfonologického typu (vnitřní flexe).....	156
.5. Dynamické pojetí paradigmatu.....	159
.6. Rozvoj lexikální zásoby.....	163
.7. Strukturně typologická dominanta a její dynamika (kontensivní typologie a hamitosemitské jazyky.....	165
2.10. Historicko-srovnávací metoda a její užití.....	172
.1. Historicko-srovnávací metoda v jazykovědě.....	172
.2. Sovětský přínos k teoretickým otázkám historické srovnávací jazykovědy.....	180
.3. Jazykové univerzálie a typologie jako korektury výsledků historicko-srovnávací metody.....	180
.4. Některé praktické zásady pro vytvoření historické fonologie, případně morfonologie a morfologie.....	183

---

3. <u>Základní pojmy a problémy hamitosemitské srovnávací jazykovědy</u>	187
3.1. Terminologické otázky a některé pojmy.....	188
3.1.1. "Hamitský" problém.....	188
3.1.2. Co je to hamitosemitský jazyk?.....	193
3.1.3. Hranice hamitosemitského jazykového kmene.....	199
3.1.4. Problém centra hamitosemitských jazyků (stručné shrnutí).....	204
1. Asijská hypotéza.....	204
1. Asijská hypotéza a nostratická hypotéza.....	206
2. Africká hypotéza.....	206
3. Čas a prostor v hamitosemitské hypotéze.....	209
4. Absolutní chronologie.....	212
1. Asijská hypotéza (Rozpad borejského společenství - svod dat).....	212
2. Chronologie - africká hypotéza.....	213
3.1.5. Klasifikace hamitosemitských jazyků.....	214
1. Problémy klasifikace hamitosemitských jazyků.....	215
1. Charakter hamitosemitského společenství.....	219
2. Areální klasifikace.....	219
3. Typologická klasifikace hamitosemitských jazyků.....	220
4. Interpretační modely dynamiky v hamitosemitském prostoru.....	221
1. Migrační a difuzní teorie.....	221
2. Klasifikace semitských jazyků.....	229
1. Tradiční klasifikace semitských jazyků.....	231
2. Procesuální model vzniku semitských jazyků.....	233
3. Klasifikace kušitských jazyků.....	240
4. Klasifikace čadských jazyků.....	241

.5. Klasifikace omoských jazyků.....	244
.6. Klasifikace hamitosemitských jazyků - závěr.....	245
3.1.6. Rekonstrukce jednotlivých plánů proto-hamito- semitského jazykového systému.....	247
.1. Rekonstrukce proto-hamitosemitského fonologického plánu.....	247
.1. Rekonstrukce fonologických protosystémů v jednotlivých rodinách.....	248
.2. Rekonstrukce proto-hamitosemitského systému.....	267
.3. Problémy protosystémů jednotlivých rodin/skupin.....	275
.4. Problémy řad a sérií.....	277
.1. Laryngály.....	277
.2. Postveláry.....	282
.3. Korelace s vedlejší artikulací....	284
.2. Rekonstrukce proto-hamitosemitského morfono- logického plánu.....	291
.1. Morfonologický plán.....	291
.2. Charakteristika a klasifikace hamito- semitských jazyků na základě struktury kořene.....	293
.3. Charakteristika a klasifikace hamitosemit- ských jazyků na základě "vnitřní derivace" a "vnitřní flexe".....	296
.4. Fonologická shoda v rámci analogické funkční a paradigmatické struktury afixů.....	298
.5. Poslední modely hamitosemitského kořene.....	299
.3. Rekonstrukce proto-hamitosemitského slovníku.....	306
.1. Lexikální plán.....	306

2. Rekonstrukce proto-hamitosemitských kořenů.....	308
3. Rekonstrukce a srovnávání v lexikálním plánu jednotlivých hamitosemitských rodin.....	310
4. Průnik hamitosemitských jazyků v lexikálním plánu.....	313
5. Struktura průniku v lexikálním plánu.....	316
6. Zóny relativní blízkosti.....	319
7. Lexikostatistická analýza hamitosemitských jazyků.....	320
8. Srovnání s výsledky některých klasifikačních pokusů.....	327

DÍL II.

Obsah.....	i
4. <u>Areální a mimojazyková problematika hamitosemitských jazyků</u>	331
4.1. Afroasijský makroareál: eritrejský a starosaharský areál. Jazyky a jejich nositelé.....	332
4.2. Prehistorické a historické předpoklady areálního řešení afroasijského makroareálu.....	339
.1. Proměny prehistorické přírody a člověk v severní a severovýchodní Africe a na Arabském poloostrově.....	339
.1. Sahara a severovýchodní Afrika.....	339
.2. Egypt.....	343
.3. Arabský poloostrov.....	344
4.3. Eritrejský areál.....	350
.1. Jazyky severovýchodní Afriky.....	350
.1. Hamitosemitské jazyky.....	351
.2. Kordofánské jazyky.....	356

.3. Nilosaharské jazyky.....	356
.4. Saharské jazyky.....	358
.2. Prehistorie severovýchodní Afriky v zrcadle jazykovědy.....	359
.1. Hamitosemitské jazyky.....	361
.3. Jižní africký region.....	365
.1. Kušitské a omoské jazyky.....	365
.2. Semité v jižním africkém regionu.....	369
.3. Kordofánské jazyky.....	371
.4. Saharské jazyky.....	372
.5. Nilosaharské jazyky.....	374
.6. Jazyky severovýchodní Afriky a archeologické památky.....	378
.7. Skalní obrazy v severní a severovýchodní Africe a jejich tvůrci.....	381
.8. Závěr.....	385
.4. Jižní asijský (jihoarabský) region (č.3)...	388
.5. Severní africký region (č. 2).....	393
.1. Egyptština.....	393
.2. Závěr.....	395
.6. Asijské regiony eritrejského areálu (semitské jazyky).....	396
.1. Severozápadní asijský (levantický) region (č. 4).....	396
.2. Severní resp. severovýchodní asijský (mezopotámský) region (č. 5).....	398
.3. Centrální asijský (arabský) region (č.6).....	401
4.4. Starosaharský areál.....	407
.1. Berbeři - severní region.....	407
.2. Čadské populace - jižní region.....	410
.3. Saharské jazyky a hamitosemitská hypotéza.....	412

4.5. Areální začlenění egyptštiny a hamitosemitských jazyků do jazykové situace ve východním Súdánu a v severovýchodní Africe.....	414
1. Areální problémy egyptštiny a hamitosemitských jazyků v Africe.....	414
1.1. Fonetické jevy.....	415
1.2. Areální situace u laryngál.....	417
2. Morfologické jevy.....	418
1. Třídní morfologie.....	418
2. Vnější plurál (výlučně).....	421
3. Slovesná extenze v procesu tranzitivizace.....	422
4. Kauzativ.....	425
5. Element N- ve jmenné flexi (genitiv, částice, předložka), ve jmenné větě (spojka) a ve slovesném systému (konverb, sloveso)....	425
6. Negace BA.....	427
3. N/K a T/K areál dle M.A. Bryanové.....	428
4. Areální situace v severoafrickém a jihosúdánském prostoru.....	429
4.6. Jazyk a společnost v afroasijském makroareálu.....	436
1. Rekonstrukce proto-hamitské kultury.....	436
2. Eritrejský areál.....	438
1. Semité.....	438
2. Semité jako historický problém.....	438
3. Problém původního sídla Semitů.....	443
4. Společenský vývoj a jazyk u Semitů.....	444
3. Nová hypotéza o vývoji prehistorické jazykové situace na Arabském poloostrově (Petráček, 1987a, b).....	447
Zkratky.....	455
Bibliografie.....	458